

ISTEN VAJON A MENEKÜLTEK ÁLTAL HOZ MEGÚJULÁST EURÓPÁBA? – HOGYAN VÁLHAT KORUNK LEGNAGYOBB HUMANITÁRIUS KRÍZISE ÓRIÁSI MISSZIÓS LEHETŐSÉGGÉ?¹

SAM GEORGE

A jelenlegi menekültválságot sokan korunk legnagyobb humanitárius katasztrófájának tartják. Az ENSZ jelentései szerint ma a világon több mint 65 millió olyan ember van, aki otthona elhagyására kényszerült. A háborúk, a politikai- és társadalmi bizonytalanság okozta ilyen léptékű elvándorlás példa nélküli a történelemben. A több millió, Európába érkező migráns jelensége nem csak a média érdeklődését keltette fel, hanem alapjaiban rázta meg az egész poszt-keresztény, szekuláris nyugati civilizációt².

A menekültválság teljesen felkavarta a kollektív tudatunkat és a bevándorlás kérdését hirtelen a nemzeti viták egyik legfontosabb témájává emelte. Számos országban ez a kérdés határozza meg a nemzetbiztonsági viták és a választási kampányok alaphangját, a világ egyes területein pedig a gazdaság és a gazdasági fejlődés szempontjait is átalakította. Ezen események hatására világunk már így is nagymértékben átalakult, és el sem tudjuk képzelni milyen változásokat hoz még a jövő.

A válság epicentrumai a jelenleg is zajló szíriai, iraki és afganisztáni háborúk, amelyek a világ menekültjeinek majdnem felét adják. Szíria lakosságának körülbelül 60%-a kényszerült elhagyni otthonát, ennek nagyjából a fele 18 év alatti gyermek. Ilyen mértékű mozgás egyetlen nemzetben belül precedens nélküli a történelemben. Amikor az utcákat szétbombázzák, lehetetlenné válik a megélhetés, a családtagjainkat megölik és a saját életünk is veszélybe kerül, nem marad más opció, csak a menekülés.

Krisztushoz térő európai menekültek

E hatalmas krízis közepette Isten valami új és izgalmas dolgot cselekszik. 2016 decemberében lehetőségem nyílt a saját szememmel látni Isten munkáját az európai menekültek között. Három hét leforgása alatt öt ország tíz városában számos menekülttábor, gyülekezetet és menekültekkel foglalkozó missziós szervezetet látogattam meg. Egy hónappal korábban három másik ország egy-egy városában jártam. Ez idő alatt számos, európai menekültmisszióban dolgozó vezetővel készítettem interjút, hogy felmérhessem és tanulmányozhassam ezt a látszólag reménytelen helyzetet, és azt, hogy Isten népe hogyan reagál erre.

Fantasztikus volt részt venni olyan alkalmakon, ahol menekültek százával tértek meg Krisztushoz. Voltam több olyan gyülekezetben, amelyek több száz menekültet kereszteltek meg. Az egyik német gyülekezet hat hónap leforgása alatt több, mint ezer szíriait és kurdot merített víz alá. A németországi és görögországi alkalmainkon is majdnem az összes jelenlévő menekült válaszolt az evangélium hívására. Jelenleg több, mint száz arab nyelvű gyülekezet van Európa szerte; egyesek még a válság előtt alakultak, mások a válságra adott

---

¹ A tanulmány eredeti angol verziója a Lausanne Global Analysis 2017 májusi számába jelent meg, és a Lausanne Global Analysis engedélyével kerül publikálásra magyar nyelven. Az eredeti folyóirat kéthavonta megjelenő és ingyenesen hozzáférhető kiadványáért a www.lausanne.org/analysis weboldalra érdemes ellátogatni.

² Lásd: Arthur Brown cikke, *The Refugee and the Body of Christ* a Lausanne Global Analysis 2016. szeptemberi számában

válaszként. Ezek a közösségek nemcsak aktívan foglalkoznak a menekült-kérdéssel, hanem a nyelvi és kulturális közelség miatt kifejezetten hatékonyan teszik ezt.

Átalakult gyülekezetek

Egyedül Isten képes egy ilyen reménytelen helyzetből ekkora missziós lehetőséget kovácsolni, és ami itt történik, az bőven túlmutat egyes gyülekezetek, vagy missziós szervezetek stratégiai tervezésén:

- Egy menekültekkel foglalkozó misszionárius így vallott: „Isten néhány éve vezetett Németországba és egész idáig erre a menekültmisszióra készített. Sosem gondoltam volna, hogy ez következik.”
- Egy észak-németországi lelkész szerint: „A menekültek felé való kilépés az egyik legjobb dolog, ami az utóbbi 50 évben történt ezzel a gyülekezettel, és jelenleg is a gyülekezeti életünk legizgalmasabb része.”
- Egy görög lelkész arról számolt be, hogy jelenleg gyülekezetének háromnegyedét olyan menekültek teszik ki, akik az elmúlt hat hónapban csatlakoztak.
- A lelkészek és misszionáriusok bemerítkezésekről készült videókat mutattak nekem és bemutattak számos új, más vallási háttérből hitre jutott menekültnek.

A menekültek történetei

Lehetőségem nyílt találkozni szíriai, kurd, iraki, afgán, marokkói, szudáni, szomáliai és iráni menekültekkel. A legtöbbjük 20-as és 30-as éveiben járó férfi, néhány 40-es is volt köztük. Találkoztam néhány menekült nővel, akik kisgyermekikkel a családoknak fenntartott táborokban laktak, míg más táborokban olyan tizenéves fiúk voltak, akik valahogy elszakadtak a családjuktól. A legtöbb német táborban átalakított konténerekben biztosítottak szállást, és igyekeztek a családtagokat együtt elszállásolni, már amennyire a lehetőségek engedték. Görögországban a menekültek elég zord körülmények között éltek. Egyesek örömmel láttak minket és szívesen megosztották velünk, hogyan jutottak ki, merre jártak, milyen otthont hagytak hátra; mások láthatóan traumatizálódtak az utazásuk során átélt borzalmaktól.

Néhányukat a radikálisok megpróbálták erőszakkal besorozni. Egyesek azokról az iszonyatos dolgokról számoltak be, amelyek országuk elhagyása közben történtek velük – egyetlen éjszaka alatt minden, amit addig ismertek, semmivé lett. A testvéreiket, szüleiket szemük láttára gyilkolták meg, otthonaikat, munkahelyeiket és üzlethelyiségeiket lerombolták. Golyók okozta sebeket mutattak a testükön; egyesek láthatóan olyan pszichológiai sérüléseket szenvedtek, amelyeket életük végéig hordoznak majd.

Ugyanakkor hátra akarták hagyni a régi életüket, és nyitottak voltak új dolgokat befogadni egy idegen földön. Mint minden migráns, ők is elkezdtek megkérdőjelezni azokat az alapvető előfeltevéseket és világnézeteket, amelyek meghatározták eddigi életüket és kultúrájukat, ezzel együtt pedig nagyon nyitottá váltak az új gondolatokra. Nagyon mély kérdéseik voltak az életről, annak értelméről, céljáról, az igazságról, Istenről... stb. Bizony, a migráció teológiai útkeresést is jelent³.

Csodálkozva hallgattam „Isáról” szóló természetfeletti élményeiket. Meséltek a Jézusról szóló álmaikról, látomásaikról és számos csodáról, amit meneküléseik közepette átéltek. Lenyűgözött a szabadulásuk, a veszteségük, az életben maradásuk és kitartásuk. Mélységesen hálásak voltak, amiért túléltek az egészet, és láttam rajtuk, hogy őszintén újjá akarják építeni az életüket. Megható volt a lelkesedés, amivel Istent keresik, az imáik és a dicséreteik szenvedélyessége. Életük drámai átváltozása és az újonnan megtalált reménységük az evangélium erejéről tesz bizonyosságot; nincs okunk kétségbe vonni megtérésük hitelességét. Van valami egészen különleges abban, ahogy hajlandók bármit dolgozni, és amibe belefognak, azt sikerre akarják vinni.

---

³ Timothy Smith, 'Religion and Ethnicity in America', *The American Historical Review* 83, no. 5 (1978): 1155.

Krisziből lehetőség: az egyház megújulása

Úgy hiszem, Isten részben a menekültek érkezésén keresztül hoz majd megújulást az európai kereszténységbe. Ő maguk meglehetősen valószínűtlen eszközök, és ami történik, az igencsak váratlan lépés Isten részéről. Mégis, valahogy ilyen volt a karácsonyi történet is: egy tinédzser lány, egy ács, egy akol, pásztorok, perzsa bölcsek, Betlehem, meg a többi. Isten ott lép be világunkba, ahol a legkevésbé számítanánk rá. A menekültek Isten hordozók (theotokosz), akik Isten a pangó európai gyülekezetek újjáélesztésére használ, ahogyan ezt mindig is olyan embereken keresztül tette, akik mindent feladtak, hogy Őt elhozzák a mi világunkba⁴.

Végsősoron a vendégszeretet gyakorlása nem csak arról szól, hogy mi adhatunk valamit a jövevényeknek, hanem arról is, hogy az idegenek váratlan módon áldást jelentenek a befogadó nemzet számára. Ha megnyitjuk szívünket és ajtónkat olyan embereknek, akik kultúrájukból adódóan tudják, mi a vendégszeretet, miközben tőlünk teljesen különböznek, ez isteni áldást hoz az országnak és a benne élőknek. Végül is ez a misszió lényege. Nem mi változtatjuk meg a világot, hanem Isten szeretne minket átformálni azáltal, hogy láthatjuk, mit cselekszik Ő a világban a legvalószínűtlenebb helyeken a legvalószínűtlenebb embereken keresztül.

Andrew Walls szerint a kereszténység középpontja folyamatos mozgásban van, ahogy azt a mostani demográfiai eltolódás is mutatja; és a szélen levők revitalizálják a középpontot⁵. A missziói teológia folyamatosan fejlődik, és egyre inkább a nagyobb inkluzivitás felé halad. A peremvidékeken folytatott misszió mindig új és ismeretlen formában jelenik meg, de tiszta jele az evangélium úttörése és a Szentlélek ereje, és (ennek köszönhetően) alapjaiban változtatja meg a keresztény hitről alkotott felfogásunkat. Így tehát a misszió egy kulturális és földrajzi határokon átívelő, falakat leromboló jelenség.

A protestáns reformáció ötszázadik évfordulójának ünnepén Isten újra megújulást hoz az európai egyház életébe, ezúttal a közel-keleti menekülteken keresztül. Ki sejtette volna, hogy ez fog történni? A menekülteket segítő gyülekezetek és missziók megújulást élnek át, míg a kételkedők kimaradnak a Lélek munkájából. Isten valóban új dolgokat cselekszik a világban. Hatalmas megtiszteltetés olyan helyen látni a munkáját, ahol a legkevésbé számítunk rá.

Egy afrikai diaszpóra kutató Európát „tékozló kontinensnek” nevezte egy, a „megfordult misszióról” szóló értekezésében⁶, amelyben arról ír, hogy az afrikai keresztények milyen hatást gyakoroltak Európára a 21. század elején. Most ez a szerep közel-keleti és ázsiai származású új keresztényekre száll, akik új életet hoznak a haladók és betokosodott európai kereszténységbe. Régen a nagy európai népvándorlás vitte el a kereszténységet a világ távoli vidékeire, most ezek a népek viszonyozzák a szívességet az európai gyülekezetekbe hozott megújulással.

A mai világban az emberek mindenütt mozgásban vannak. Isten pedig ott van a mozgásban lévő emberek között, ahogy ezt a Krisztushoz térő, gyülekezeteket felélesztő menekültek tömegei is mutatják. Az otthonukat elvesztő emberekből létrejövő diszpórák, beleértve a közel-keleti menekülteket Európában, Isten Lelke új munkájának termékeny talajává válnak, elősegítve a kereszténység terjedését, sőt mi több, átváltozását⁷.

---

4 Lásd: Darrell Jackson cikke, “Mission in Europe 25 Years after the Fall of the Berlin Wall” a Lausanne Global Analysis 2016. márciusi számában.

5 Andrew F. Walls, *Cross Cultural Process in Christian History* (New York: Orbis Books, 2002), 31.

6 Afe Adogame, *The African Christian Diaspora: New Currents and Emerging Trends in World Christianity* (London: Bloomsbury, 2013), 169.

7 Lásd: Sadiri Joy Tira cikke, ‘Diasporas from Cape Town 2010 to Manila 2015 and Beyond’ a Lausanne Global Analysis 2015. márciusi számában